

פעלים בעבר ומילות שאלה – תרגול נוסף לעמודים 78–79

ספורים אישיים על ספורט

1. סמנו בקטע היומן שלפניכם את הפעלות שעשתה תמר, הילדה שכתבה אותו.

יומני תמר,

היום רבתי עם דנה. חשבתי שהיא החברה הכי טובה שלי. טעיתי. היא הלכה וספרה לרון שאני אמרתי שהוא תמוד. הוא ספר את זה לדן. ככה כלם ידעו וצחקו עלי. כל כך געלתי. ברחתי מהכיתה והסתגרתי בשרותים. לא רציתי לצאת עד שהמורה רות קראה לי. אחר כך לא דברתי עם דנה כל היום. כעסתי נורא. בסוף היום דנה בקשה להשלים אתי, אבל אני לא עניתי לה והלכתי הביתה לבד. אולי הגזמתי קצת?

שלך, תמר

2. השלימו את הפעלים המתאימים:

- "מה לא הבנת?"
- "לא _____ מה צריך לעשות."
- "שוב שכחת את המעיל בפתה?"
- "לא. הפעם _____ אותו באולם הספורט."
- "מתי קראת את הספר הזה?"
- "_____ אותו לפני חדש."
- "למה הלכת הביתה כל כך מהר?"
- "_____ מהר כי הייתי צריך להאכיל את הכלב שלי."
- "נהנית בטויל לצפון?"
- "מאוד. היה כיף!"

פעלות שעשינו

3. הקיפו בספור את הפעלות שעשו הילדים שספרו אותו.

ביום שני יצאנו לטיול בגליל. הגענו לחר ארבל, הסתפלנו על הנוף ואחר כך רכבנו על תמזרים. כלנו רכבנו חוץ מאילן. הוא פחד וכלנו צחקנו. קראנו לו "אילן הפחדן". הוא בכה. פתאום הבנו שהעלבנו אותו. אז מה אם הוא פוחד? כל אחד פוחד משהו. התנצלנו, אבל זה לא עזר. הוא היה עצוב עד סוף הטיול. התחרטנו והצטערנו. למחרת כשבאנו לבית הספר ראינו אותו עומד לבד בצד. נגשנו אליו ובקשנו ממנו סליחה. הוא חייך ואמר: "חברים, נכון?"

4. העתיקו 5 פעלים שהקפתם:

_____ , _____ , _____ , _____ , _____

5. השלימו:

כל הפעלים האלה מסתימים באותיות _____ , _____

פעלות שעשיתי ופעלות שעשינו

6. כתבו משפט עם הפעלים נסעתי, ראיתי.

7. כתבו משפט עם הפעלים חפשנו, מצאנו.

מלות שאלה – תרגול נוסף לעמוד 79

1. חברו בקו כל מלת שאלה להמשך המשפט המתאים לה:

למה	■ אחים יש לה?
מי	■ את חושבת?
מתי	■ מגיעים לרחוב רקפת?
איך	■ כעסת עלי?
איפה	■ אתן רוצות להגיע?
מה	■ אמר לה ללכת?
לאן	■ הבית שלך?
כמה	■ תבואו אלי?
האם	■ אתה אוהב ספרי מתח?

2. גזרו את מלות השאלה שלמטה. הדביקו כל מלת שאלה במשפט המתאים לה (כדאי קדם להניח את כל המלים ורק בסוף להדביק):

יודע את התשובה?	תלמידים יש בכתה?
יוצאים לטיול?	מגיעה הרקבת הזאת?
פותרים את התרגיל הזה?	השארת את המעיל?
לא הכנתם שעורים?	מרק את אוהבת?
ההבדל בין שני הדברים?	הגיעו האנשים האלה?

מה

למה

מאין

איך

מתי

איזה

מי

איפה

לאן

כמה

סימנים בדרך 1 – חזק הנושאים הלשוניים

3. מתחו קו מכל מלת שאלה להמשך המשפט המתאים לה.
שימו לב: לכל משפט מתאימות 2 מלות שאלה.

למה	אחרתם הבקר?
איך	אתה מתכנן לפתור את הבעיה?
איפה	
מדוע	שמת את התיק?
כיצד	
היכן	

4. השלימו לפי הפעילות הקודמת:

למלות השאלה _____ ו _____ יש אותו פרוש.
למלות השאלה _____ ו _____ יש אותו פרוש.
למלות השאלה _____ ו _____ יש אותו פרוש.

5. קראו התחלה של ספור:

החבר הכי טוב שלי, דן, נסע לפני שבוע לצרפת, והוא יחזור רק בעוד שנה.

שאלו 3 שאלות שיש להן תשובות בהתחלה הזו של הספור.

מי _____ ?

לאן _____ ?

מתי _____ ?

«פעלות בהוראות – תרגול נוסף לעמודים 100–101»

הוראות ל"קסמים" בצבעי הקשת

1. לפניכם הוראות להכנת פיצה. סמנו את הפעלים:

פיצה על פתה

מה צריכים?

פתה, רסק עגבניות, גבינה צהבה, זיתים

איך מכינים?

מורחים רסק עגבניות על הפתה.

מפזרים גבינה צהבה.

מוסיפים זיתים.

מניחים בתבנית.

מכניסים לתנור חם ל-7 דקות.

2. הנה שוב ההוראות להכנת פיצה על פתה, והפעם חסרים הפעלים. העזרו בהוראות שבפעילות 1, והשלימו את הפעלים כמו בדגמה:

איך מכינים?

מרחו _____ רסק עגבניות על הפתה.

_____ גבינה צהבה.

_____ זיתים.

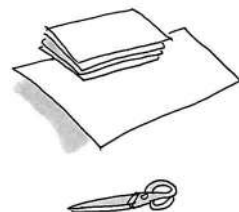
_____ בתבנית.

_____ לתנור חם ל-7 דקות.

3. השלימו את הפעלים בהוראות שלפניכם. העזרו בצירים.

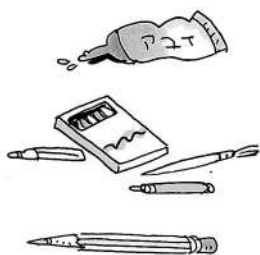
מכינים פרחים מניר

מה צריכים?

דפים

מספרים

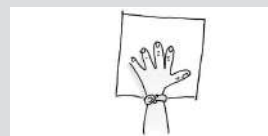

דבק

צבעים

עפרון

איך מכינים?

1.

אֶת כַּף הַיָּד עַל הַדָּף.

2.

בְּעֶפְרוֹן מְסַבֵּיב לְכַף הַיָּד.

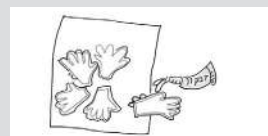
3.

אֶת כַּף הַיָּד 5 פְּעָמִים.

4.

בַּמְסַפְּרִים כָּל כַּף יָד.

5.

מְצַבֵּרִים עַל דָּף גָּדוֹל.

6.

בְּצִבְעֵים יָפִים.

פעלים וכלים ומשפחות של מלים – תרגול נוסף לעמוד 101

1. לפעמים הפעלה שעושים והכלי או החומר שמשתמשים בהם הם מאותה משפחה של מלים. אבל לא תמיד זה כך. מתחוקו בין כל פעל לכלי המתאים לו. העזרו בדגמה.

2. כתבו 2 זוגות של פעל וכלי שהם מאותה משפחה.

הפעל: _____ הכלי: _____

הפעל: _____ הכלי: _____

3. כתבו 2 זוגות של פעל וכלי שאינם מאותה משפחה.

הפעל: _____ הכלי: _____

הפעל: _____ הכלי: _____

סימנים בדרך 1 – חזק הנושאים הלשוניים

4. לפעמים הפעלים והתוצאה של הפעלה הם מאותה משפחה. השלימו את הפעלים. העזרו בדגמה.

תוצאה	פעל
ציור	
תספרת	
תבשיל	
יצירה	יוצרים
נשיר	
מנגינה	
שריקה	

5. לפעמים הפעל ובעל המקצוע שעושה את הפעלה הם מאותה משפחה. כתבו בעלי מקצוע מתאימים לפעלים. העזרו ברשימת בעלי המקצוע שבצד.

• ספרית וספר

• שדרנית ושדרן

• שחקנית ושחקן

• נהגת ונהג

• ציר וצירת

• זמר וזמרת

• רופא ורופאה

• מוכר ומוכרת

מספרים _____

מצירים _____

מזמרים _____

נוהגים _____

משדרים _____

מרפאים _____

מוכרים _____

משחקים _____

«זכר או נקבה, יחיד ורבים – תרגול נוסף לעמודים 122–123»

מידע מהמלון על נמלים

1. הוסיפו את התאר "נקי" או "נקיה" לכל מלה:

כלי	:	תבנית
צנצנת	:	קערה
מפה	:	קומקום
מזלג	:	כפית
בקבוק	:	תנור

2. אמרו בקול את הצרופים של המלים והתארים שבפעילות הקודמת.
האם כל הצרופים האלה נשמעים לכם נכונים?
אם לא – תקנו.

3. ליד כל "נקי" שכתבתם בפעילות 1 כתבו ז' (זכר).
ליד כל "נקיה" שכתבתם בפעילות 1 כתבו נ' (נקבה).
חפשו במלון את המלים ובדקו אם כתבתם נכון את המין שלהם.

4. סמנו את האות האחרונה בכל המלים בנקבה שבפעילות 1.

5. השלימו: בדרך כלל המלים בנקבה מסתימות באות _____ או באות _____

6. האם המלים בזכר מסתימות באות מסוימת? _____

סימנים בדרך 1 – חזק הנושאים הלשוניים

7. כְּשֶׁמֶלֶה הִיא בִּזְכָּר מִתְאִימִים לָהּ תִּאָּרִים וּפְעָלִים בִּזְכָּר.
כְּשֶׁמֶלֶה הִיא בְּנִקְבָּה מִתְאִימִים לָהּ תִּאָּרִים וּפְעָלִים בְּנִקְבָּה.
הַשְּׁלִימוּ לְכָל מֶלֶה בַּמְשֻׁפָּטִים שֶׁלִּפְנֵיכֶם תֵּאָר וּפֶעַל
(אֲפָשֶׁר לְהַעֲזֹר בַּמִּלּוֹן כְּדִי לְבַדֵּק אִם הַמֶּלֶה בִּזְכָּר אוֹ בְּנִקְבָּה):

קֶפֶסָה _____ עַל הַמִּדְּרִי.

כָּחַל / כָּחֵלָה מִנַּח / מִנַּחַת

פֶּרֶפֶר _____ בִּשְׂדֵה.

יָפָה / יָפָה עָף / עָפָה

חֵבֶר _____ אֵלִי.

טוֹב / טוֹבָה בָּא / בָּאָה

תִּלְמִידָה _____ שְׁעוּרִים.

חֲרוּץ / חֲרוּצָה מָכִין / מְכִינָה

חֲתוּלָה _____ בַּחוּץ.

אָפֶר / אָפְרָה מִילָל / מִילָלָת

כְּדוּר _____ בַּמְּגֵרֶשׁ.

גָּדוֹל / גָּדוּלָה מִתְגַּלְגֵּל / מִתְגַּלְגֵּלָת

תְּמוּנָה _____ בַּמוֹזָאוֹן.

מַעֲנִין / מַעֲנִינָת תֵּלִי / תֵּלִיָּה

סָפָה _____ לְתִקּוֹן.

שָׁבוֹר / שָׁבוּרָה מְחַכֶּה / מְחַכָּה

גֶּשֶׁם _____ עֲכָשׁוֹ.

חֲזָק / חֲזָקָה יוֹרֵד / יוֹרֵדָת

מָרָק _____ בִּסְרִי.

טָעִים / טָעִימָה מִתְבַּשֵּׁל / מִתְבַּשֵּׁלָת

סימנים בדרך 1 – חזק הנושאים הלשוניים

8. לפניכם רשימה של מלים.

צבעו בצהב את כל המלים בזכר, וצבעו בירק את כל המלים בנקבה.
(אפשר להעזר במלון כדי לבדוק אם המלה בזכר או בנקבה.)

תרגול	גדול	חומה	צהבה	והודיע:
	התרגלת	אפרוחית	קרא	הגיע!
ביצה	ויצאה	הבקר	הטילה	

כתבו משפט מכל המלים שצבעתם בצהב:

כתבו משפט מכל המלים שצבעתם בירק:

9. כתבו ליד כל מלה ביחיד ז' (זכר) או נ' (נקבה).
מתחו קו בין כל מלה ביחיד למלה המתאימה לה ברבים.

יחיד	רבים
• בקבוק ____	• דפים
• חפושית ____	• שערים
• דף ____	• דלתות
• שער ____	• שאלות
• דלת ____	• בקבוקים
• שאלה ____	• חפושיות

סימנים בדרך 1 – חזק הנושאים הלשוניים

10. כתבו 3 מלים בזכר – ביחיד וברבים
(העזרו במסקנה שלכם מהפעילות הקודמת.)

_____	_____
_____	_____
_____	_____

11. כתבו 3 מלים בנקבה – ביחיד וברבים.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

12. יש מלים בזכר שצורת הרבים שלהן יוצאת דפן – הן אינן מסתימות
באותיות ים.

השלימו את צורת הרבים של המלים האלה:

_____ חלון	⋮	_____ כסא
_____ שלחן	⋮	_____ וילון
_____ עפרון	⋮	_____ תיבוק

13. יש מלים בנקבה שצורת הרבים שלהן יוצאת דפן – הן אינן מסתימות
באותיות ות.

השלימו את צורת הרבים של המלים האלה:

_____ ביצה	⋮	_____ יונה
_____ שנה	⋮	_____ תאנה

«מלים עם שרשים מיוחדים – תרגול נוסף לעמודים 148–149»

שירים על צפורים

1. כתבו 2 מלים מכל משפחה:

_____	_____	ט-ש-ט-ש
_____	_____	ק-ל-ק-ל
_____	_____	ק-ר-ק-ר
_____	_____	ט-ר-ט-ר
_____	_____	ר-ש-ר-ש
_____	_____	ז-מ-ז-מ
_____	_____	פ-ש-פ-ש
_____	_____	ל-כ-ל-כ

2. יש עוד משפחות של מלים שיש להן 4 אותיות שרש.
למשל: ס-ר-ב-ל, ש-כ-פ-ל, ר-ע-נ-ן.
במה שונים השרשים האלה מהשרשים שבפעילות 1?

3. סמנו את 4 אותיות השרש במלים שלפניכם, והשלימו כמו בדגמה:

_____ טלפני, טלפון, מטלפן	_____ מִשְׁפַּחַת ג-ס-ג
_____ נְעֻמָּה, הַשְׁתַּעֲמַמְתִּי, מְשַׁעֵם	_____ מִשְׁפַּחַת
_____ תְּרָגוּם, מְתַרְגֵּם, תַּרְגֻּמִּי	_____ מִשְׁפַּחַת
_____ מְסַרְבֵּל, סְרָבּוּל, מְסַרְבֶּלֶת	_____ מִשְׁפַּחַת
_____ מְרַעֵן, רַעֲנוֹן, רַעֲנָנָה	_____ מִשְׁפַּחַת
_____ שְׂכָפּוּל, שְׂכַפְלָתִי, מְשַׁכֵּל	_____ מִשְׁפַּחַת
_____ בִּלְגָנִי, בִּלְגָן, מְבַלְגֵּן	_____ מִשְׁפַּחַת

סימנים בדרך 1 – חזק הנושאים הלשוניים

4. לפניכם שרשים משתי הקבוצות שהכרתם בפעילות הקודמות. מתחו קו בין כל שרש למלה המתאימה לו:

• ד-פ-ד-פ	• שרבוט
• ש-ר-ב-ט	• מהנדס
• נ-ש-נ-ש	• זעזוע
• ה-נ-ד-ס	• דכדוך
• ט-ש-ט-ש	• הרהור
• ד-ק-ל-מ	• דקדוק
• ז-ע-ז-ע	• מנשנש
• ד-כ-ד-כ	• דקלום
• ד-ק-ד-ק	• טשטוש
• ה-ר-ה-ר	• דפדוף

5. יש שרשים שהם דומים מאוד. כשמדברים לא תמיד שומעים את ההבדל בין המלים משרשים אלה, אבל כשכותבים אותם רואים מיד את ההבדל. השלימו את אותיות השרש של כל מלה:

_____ מְדַקְדֵּק	_____ מְדַשְׁשֵׁשׁ
_____ מְדַגְדֵּג	_____ מְדַכְדֵּךְ
_____ מְדַפְדֵּף	_____ מְדַרְדֵּר

6. הנה עוד מלים עם שרשים דומים. השלימו את אותיות השרש של כל מלה:

_____ מְנַצֵּץ	_____ מְמַצֵּץ
_____ מְבַצֵּץ	_____ מְפַצֵּץ

« הרבה או שנים – תרגול נוסף לעמוד 149

1. השלימו את הטבלה:

הרבה	שנים או שנים	אחד או אחת
		אין
		עין
		יד
		מתן
		לחי
		עפר
		נחיר
		כתף
		ברך

2. האם יש הבדל בין צורת הרבים (הרבה) לצורת הזוגי (שנים או שנים)?
באיברים האלה? _____

3. מה משתף לכל המלים שבפעילות 1?
(רמז: איפה נמצאים כל הדברים האלה?)

4. עברו על רשימת האיברים שבפעילות 1.
כמה איברים מכל סוג יש לכל אדם בגוף? _____

סימנים בדרך 1 – חזק הנושאים הלשוניים

5. יש איברים בגוף שלנו שצורת הרבים שלהם אינה כמו צורת הזוגי. כתבו את צורת הרבים של המלים האלה:

מרפק _____
גבה _____
עקב _____
זרוע _____

6. האם אתם מכירים צורת זוגי למלים שבפעילות 5? _____

7. כתבו ברבים את המלים שלפניכם.
המציאו לכל מלה צורת זוגי (כמו שעושים לפעמים משוררים).

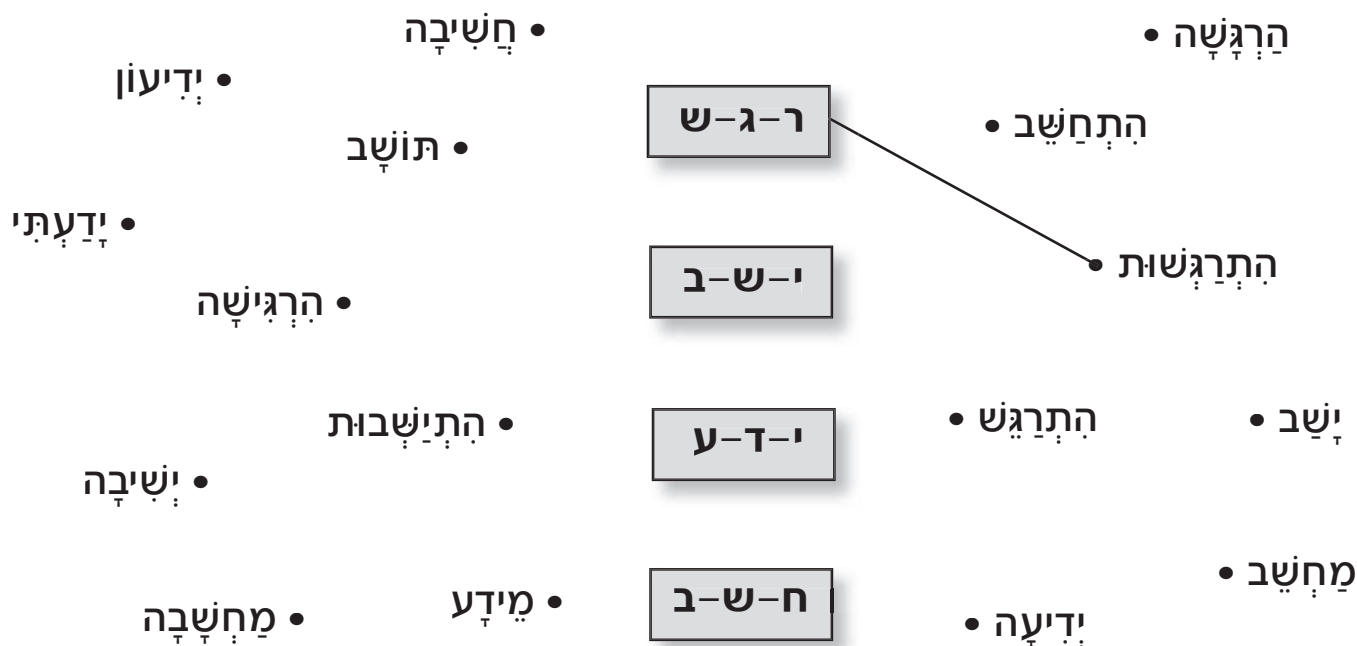
זוגי (שהמצאתי)	רבים	יחיד
		חתול
		ילד
		ספר
		דלת
		ברז
		אבן
		ענן
		תפוז
		דרך

משפחות מילים – תרגול נוסף לעמודים 56-75

הזמנות לארועים

1. מתחן קו בין כל שרש לבין המלים מהמשפחה שלו:

2. כתבו לאיזו משפחה שייכת כל קבוצה של מלים:

- פ-ת-ח _____ פתח, פתיחה, מפתח, פתיחות
מספר, ספרון, סופר, ספר _____
טחן, מטחנה, טחינה, טחן _____
סגיר, הסגר, מסגריה, מסגרת _____
הסתדר, סדור, סדרן, סדרה _____
מקרא, קריאה, הקריא, מקרא _____
מתלמד, תלמוד, למידה, למדן _____
תזכרת, אזכרה, מזכיר, זכרון _____
משבר, שבור, שבירה, שברתי _____
התרמה, מתרים, תורם, תרמנו _____

סימנים בדרך 1 – חזק הנושאים הלשוניים

3. הוסיפו 2 מלים לכל משפחה:

ע-ט-פ	עוטר, עטפתי, _____, _____
ב-ל-ש	בלש, בולש, _____, _____
ג-ד-ל	גדלת, נגדל, _____, _____
פ-ר-ח	פרח, פורח, _____, _____
ש-מ-ע	שמעה, שמועה, _____, _____
א-כ-ל	מאכלים, אכל, _____, _____
ג-ר-מ	גרמתי, נגרם, _____, _____
ש-א-ל	שאלה, משאלה, _____, _____
ב-ט-ח	הבטיח, בטחון, _____, _____
ד-ב-ר	דבר, מדברים, _____, _____

4. כתבו מלים למשפחות המלים שלפניכם (העזרו במלים שלמטה):

ג-ל-ג-ל	_____
צ-פ-צ-פ	_____
צ-ל-צ-ל	_____
ב-ל-ב-ל	_____
ק-ש-ק-ש	_____
ג-ד-ג-ד	_____

דגדוג, צפצוף, מתגלגל, בלבול, צלצלתי, קשקושים, מקשקש, מדגדגת, צלצול,
צפצפתי, מתבלבל, קשקשו, גלגל, גלגול, צפצפה, מצלצלים, מבלבל, דגדגת.

סימנים בדרך 1 – חזק הנושאים הלשוניים

5. הקיפו בכל שורה רק את המלים המתאימות למשפחה:

משפחת ע-ש-נ	שָׁעַן, שָׁעוֹן, עֵשׂוֹן, נִשְׁעַן, עֲשֵׂנִי
משפחת ט-ב-ח	טָבַח, הִבְטִיחַ, מְטַבֵּחַ, בִּטְחוֹן, בִּטְחָתִי
משפחת ג-ר-מ	נִגְמַר, נִגְרַם, גָּמְרַת, גֹּרֵם, גָּמֹר
משפחת צ-ב-ר	מִצֵּבֶר, רִבְצָתִי, צָבִירָה, בָּצִיר, רִבִּיצָה
משפחת ש-ר-ק	קָשָׁר, שָׁרִיקָה, שָׁרְקָתִי, קִשְׁיָה, קָשׁוּר
משפחת פ-ח-ד	מִפְחִיד, דָּחַפְתִּי, דָּחִיפָה, פָּחַד, מִדְחָף

6. השלימו כל משפט בעזרת מלה מאותה משפחה של המלה המדגשת:

- אֶתְמוֹל קִנֵּינוּ הַמוֹן שְׁתִּילִים וְ_____ אוֹתָם בַּגָּנָה.
- לִקְחִיתִי דֶּף וְעֵט, וְכָתַבְתִּי לָהּ _____ אֶרֶךְ.
- קִנֵּיתִי נִיר עֲטִיפָה אָדָם, אֲבָל כֶּשֶׁ _____ אֶת הַמִּתְנָה הַנִּיר נִקְרָע.
- נִקֵּינוּ אֶת הַבֵּית בִּיחַד, וְעִכְשָׁו הַבֵּית _____ מְאוֹד.
- הִכָּד נָפַל לִי מֵהִיד וְנִשְׁבַּר, וְ_____ הַתְּפִזָּה בְּכָל הַחֹדֶר.
- כָּל כֶּף גָּבַהֵת בְּזִמָּן הָאַחֲרוֹן, עִכְשָׁו אֶת יוֹתֵר _____ מִמֶּנִּי.
- שְׁלַחְתִּי לוֹ הַזְמָנָה וְ_____ אוֹתוֹ לְמִסְבָּה.
- שְׁאַלְתִּי אוֹתָךְ _____ פְּשׁוּטָה וְלֹא עֲנִיתָ לִי!
- בְּמִצְעָד _____ כִּמְעַט כָּל תּוֹשְׁבֵי הַכֶּפֶר.
- רָקְדְנוּ כָּמָה _____ מְהִירִים וּבְסוֹפָם כִּמְעַט נִפְלָתִי.

כּוֹתְבִים בְּקֶצֶר – תְּרַגֵּל נוֹסֵף לְעִמּוּד 57

1. איזו מלה מסתתרת מאחורי כל קצור? (כְּדַאי לְהַעֲזֹר בַּמְלֹן).

_____ ר'	:	_____ גב'
_____ אג'	:	_____ רח'
_____ וכד'	:	_____ ד"ר
_____ עמ'	:	_____ שד'
_____ דוג'	:	_____ מס'

2. אילו מלים מסתתרות מאחורי כל קצור? (כְּדַאי לְהַעֲזֹר בַּמְלֹן).

_____	תנ"ך
_____	או"ם
_____	ע"י
_____	בי"ס
_____	ת"ד
_____	קופ"ח
_____	מוצ"ש
_____	אח"כ
_____	ארה"ב
_____	בע"ח
_____	ש"ב

סימנים בדרך 2 – חזק הנושאים הלשוניים

«חרוזים – תרגול נוסף לעמודים 20–23»

שירים על דברים שחושבים ומרגישים

1. מצאו חרוז לכל מלה (העזרו במלים שלמטה):

שָׁעוֹן	יוֹשֵׁב	זָרִיז
פְּטִישׁ	לוֹמֵד	נָעִים
גִּלְגָּל	דּוֹאֶגֶת	יָפָה
כֶּסֶא	שׁוֹמֵעַת	מַצְחִיקָה

עוֹמֵד * מְכַסֶּה * קָשִׁישׁ * גָּאוֹן * מַעְגָּל * חוֹשֵׁב * שׁוֹאֶגֶת * טָעִים *
טוֹבַעַת * עֲלִיז * יַחְפָּה * מְבַרִיקָה

2. מצאו 5 מלים שמתחרזות עם המלה "שמחה":

שמחה

סימנים בדרך 2 – חזק הנושאים הלשוניים

3. מצאו לכל **שם עצם** חרוז שהוא **שם עצם** (העזרו במלים שלמטה):

תלמיד _____	:	גנה _____
עץ _____	:	גברת _____
פרחים _____	:	מורה _____

בֹּרְחִים * צִמְחִים * נֶץ * מְתַלֹּץ * יָגִיד * עֵתִיד * פָּנָה * בָּנָה *
מְצַטְטֶרֶת * מְקַטְרֶת * עֲזָרָה * דְּבֹרָה

4. מצאו לכל **פעל** חרוז שהוא **פעל** (העזרו במלים שלמטה):

בָּרַח _____	:	מְתַעוֹרֵר _____
הִלָּכָה _____	:	מְדַבֶּרֶת _____
יָשָׁן _____	:	שׁוֹמֵעַת _____

שִׁמְחָה * שְׂמִיכָה * פָּרַח * פָּח * מְעַשֵּׂן * שֵׁן * טִבַּעַת * טוֹבַעַת * מְחַבֶּרֶת *
מְסַפֶּרֶת * מְתַקֵּר * מְשׁוֹרֵר

5. מצאו לכל **תָּאֵר** חרוז שהוא **תָּאֵר** (העזרו במלים שלמטה):

יָפָה _____	:	מְהִירָה _____
גְּמִישׁ _____	:	צֶהָב _____
עֲצוּבִים _____	:	רַכָּה _____

סימנים בדרך 2 – חזק הנושאים הלשוניים

6. בחרו מהרשימה שלמטה חרוזים מתאימים:

יִשְׁבְּתִי וְחִשְׁבְּתִי עַל כָּל הַמָּצָב
וְהַחֲלַטְתִּי שֶׁהָכִי טוֹב לִי _____
זֶה לִלְכֹּת הַבֵּיתָה לָאֵט כְּמוֹ _____
לְנוֹחַ וּלְשָׁכַב עַל הַ _____
וְאוֹלִי גַם בְּדֶרֶךְ _____
לְכַתֵּב לַחֲבֵר שְׁלִי _____
לְהִרְגֵעַ וּלְהִתְעוֹרֵר כְּשֶׁהַמָּצָב יוֹטֵב...

עֲכָשׁוּ * סִתּוּ * חֲצַב * צַב * חֲשַׁב * גֵּב * אֲרַנֵּב * אֲגַב *
מִכְנָסִיו * תּוּ * מִכְתָּב

7. חברו בין כל שם עצם לתאר המתחרז אתו:

• אוֹפָה

• אֲדִישׁ

• גִּמְל

• לִבְנָה

• שׁוֹשְׁנָה

• קִטָּן

• יִלְדָּה

• מִכְשָׁר

• אִישׁ

• חֲמוּדָה

• נָגֵר

• יָפָה

• שְׁלַחַן

• מִבְלָבֵל

«כנויי שיכות – תרגול נוסף לעמודים 38–43»

מידע (וגם חדון) על חיות

1. סמנו את המלים עם כנויי השיכות בקטע שלפניכם:

שלום תלמידי,
אתמול סימתי לבדק את עבודותיכם, ואני שמחה לצין שעשיתם עבודה מצינת.
מאמיצים נראים בכל דף ודף. נושאים מענינים וכתבתם ברוך ומדיקת.
אני משפחת אתכם, וציונים יעידו על כך.
כתתנו בהחלט מביאה כבוד לבית ספרנו ולמשפחותיכם.
ברכתי שלוחה לכם,
המשיכו בדרךכם זו,
מורתכם, שירלי

2. חברו בקו כל מלה עם כנוי שיכות לצרוף המתאים:

• ילדיכם	• הבית שלך
• כתתי	• הדברים שלהם
• ספריה	• הכתה שלי
• דבריהם	• הנעלים שלך
• אחיו	• האחיות שלה
• אחיותיה	• האח שלו
• בגדינו	• הספרים שלך
• נעליה	• הבגדים שלנו
• ביתכן	• הילדים שלכם
• שירנו	• הימים שלנו
• שמחתכם	• השמחה שלכם
• ימינו	• השיר שלנו

סימנים בדרך 2 – חזק הנושאים הלשוניים

3. השלימו לפי הדגמה:

המכתב שלי		המחברת שלי	
הדרך שלך		הספר שלך	
העבודה שלכם		הכלב שלנו	
		המכונת שלה	

4. השלימו לפי הדגמה:

המכתבים שלו		המחברות שלי	
הדרכים שלך		הספרים שלך	
העבודות שלכם		הכלבים שלנו	
		המכונות שלה	

5. הוסיפו את המלה המתאימה בכל מקום (העזרו ברשימה שלמטה):

הפיל הוא בעל חיים גדול. _____ בין 5 ל-10 טונות.
של הפיל גדולות ורחבות, והן עוזרות לו לקרר את גופו.
של הפיל עבה מאוד.
לפיל יש חדק ארך, חזק ושרירי. _____ יותר מ-2 מטרים.
ארבע _____ של הפיל כבדות ומגשמות.
כאשר הפיל רוצה לשתות, הוא מכניס מים לחדק, אחר כך הוא מרים את _____
למעלה ושופך את המים לתוך _____.
של הפיל הוא שורשים, פרות ועלים.

מזונו, ארכו, רגליו, חדקו, משקלו, עורו, פיו, אذניו.

סימנים בדרך 2 – חזק הנושאים הלשוניים

6. חברו את המלה המתאימה בכל משפט:

תשובתה
תשובותיה
אינן נכונות.

ציוריו
ציורו
תלויים עכשו במוזאון.

עבודותיו
עבודתו
מענינת מאוד.

דודי
דודי
מכינים סלט ירקות טעים במיוחד.

אחותי
אחיותי
הקטנה קרעה לי את הדף.

משפחתנו
משפחותינו
קטנה: אבא, אבא ואני.

אחי
אחי
הגדולים לקחו אותי אתמול לסרט.

דבריו
דבריו
שכנעו אותי.

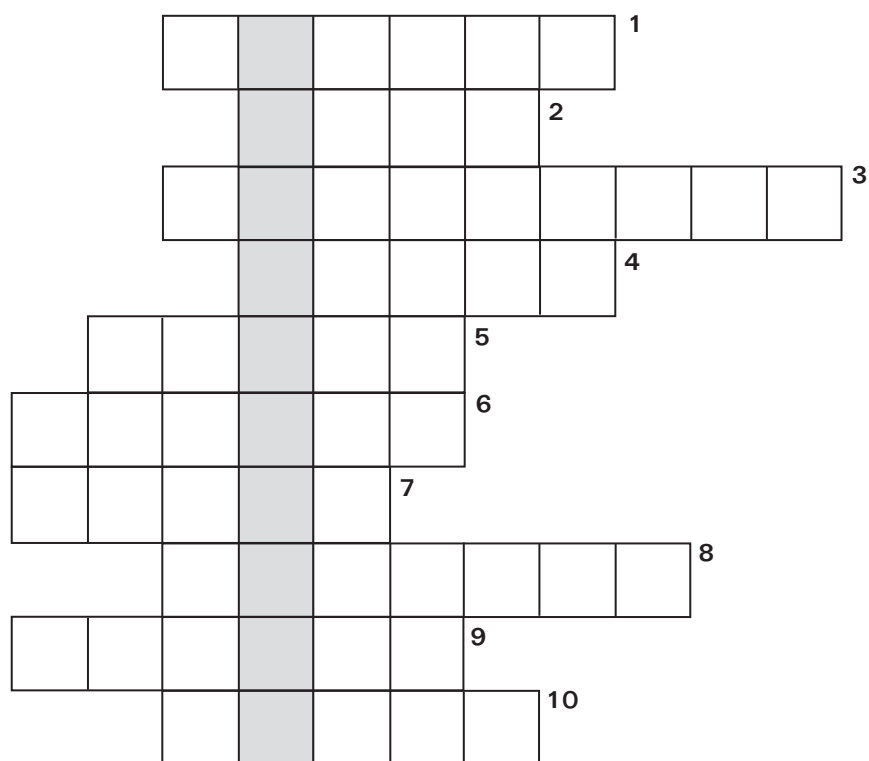
אתה צריך לסדר את
לפני
שחברך
שחברך
מגיעים.

סימנים בדרך 2 – חזק הנושאים הלשוניים

7. פתרו את התשיבץ:

1. הילדה שלכם
2. הדרך שלי
3. האצבעות שלנו
4. היומן שלו
5. הבתים שלנו
6. המחשבה שלה
7. השיר שלנו
8. השמות שלך
9. הכתבת שלהן
10. השאלה שלה

9. כתבו כאן מה קבלתם בטור המדגש:

«תארים – תרגול נוסף לעמודים 60–63»

גבורים בספורי עמים

1. ברשימה שבצד כתובים שמות עצם ותארים.
מצאו ברשימה 5 שמות עצם וכתבו אותם.
התאימו לכל שם עצם תאר מהרשימה וכתבו אותו לידו.
העזרו בדגמה.

שמות עצם	תארים
פֶּחַ	צָרוֹל
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

2. כתבו שוב את שמות העצם שכתבתם בפעילות 1, והוסיפו לכל אחד תאר שאינו ברשימה.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

3. למה צריכים לשים לב כשמתאימים תאר לשם עצם?
הקיפו את התשובה הנכונה:

- רק למין של שם העצם (זכר או נקבה)
- רק למספר של שם העצם (יחיד או רבים)
- גם למין וגם למספר של שם העצם

סימנים בדרך 2 – חזק הנושאים הלשוניים

4. לכל תאר יש גם צורת זכר וגם צורת נקבה.
השלימו את התארים בנקבה:

זכר	נקבה	זכר	נקבה
חמוץ	_____	חמוד	_____
אמתי	_____	צעיר	_____
אדם	_____	יבש	_____
עגל	_____	רציני	_____
ענק	_____	זריז	_____

5. הקיפו את האות האחרונה בכל תאר בנקבה שבפעילות 4.

6. השלימו:

התאר בנקבה הוא כמו התאר בזכר בתוספת האות _____ או האותיות _____

7. הקיפו ברשימת התארים שלפניכם רק את התארים בנקבה:

עצוב • מצחיקה • עשיר • בהיר • ריחנית
צבעונית • אדיב • לבן • אמיתי • עתיק

8. לכל תאר יש גם צורת יחיד וגם צורת רבים.
השלימו את התארים ברבים:

יחיד	רבים	יחידה	רבות
כחל	_____	כחלה	_____
חזק	_____	חזקה	_____
מהיר	_____	מהירה	_____
אדמוני	_____	אדמונית	_____

סימנים בדרך 2 – חזק הנושאים הלשוניים

«דבור ישיר – תרגול נוסף לעמודים 64-65»

דבור ישיר בספור

1. סמנו בצ'הב בקטע הספור שלפניכם את הדברים שהזמיר אומר, וסמנו בירק את הדברים שהעורב אומר.

אמר העורב לזמיר: "אל תתגאה כל כך בשירתך. אני שר יותר יפה ממך ואני לא מתגאה כמוד!"
"אתה לא שר יותר יפה ממני," אמר הזמיר, "הרי כלם אומרים שהקול שלי הוא הקול הכי יפה מבין קולות הצפורים."
"קולך הוא לא הקול הכי יפה. קולי יפה מקולך!" קרא העורב.

2. בקטע הזה מופיעים גם פעלים שמגלים שמישהו מדבר. הקיפו אותם.

3. האם הפעלים שסמנתם בפעילות הקודמת מופיעים לפני הדברים שאומרת כל דמות? אחריהם? באמצע? בכל מיני מקומות?

דבור ישיר במחזה

4. סמנו בצ'הב בקטע המחזה שלפניכם את הדברים שהזמיר אומר, וסמנו בירק את הדברים שהעורב אומר.

העורב: אל תתגאה כל כך בשירתך. אני שר יותר יפה ממך ואני לא מתגאה כמוד!
הזמיר: אתה לא שר יותר יפה ממני. הרי כלם אומרים שהקול שלי הוא הקול הכי יפה מבין קולות הצפורים.
העורב: קולך הוא לא הקול הכי יפה. קולי יפה מקולך.

5. האם הדברים שהעורב והזמיר אומרים במחזה שונים מהדברים שהם אומרים בספור? (הסתכלו בסמונים שלכם בפעילות 1)

6. כתבו כן או לא בכל מקום בטבלה:

יש מרכאות	כתובים הפעלים אמר או קרא	יודעים מתי הזמיר מדבר	יודעים מתי העורב מדבר	
				בספור
				במחזה

דבור ישיר בקומיקס

7. סמנו בצלב בקומיקס את הדברים שהזמיר אומר, וסמנו בריק את הדברים שהעורב אומר.

עורב

זמיר

עורב

8. האם הדברים שהעורב והזמיר אומרים בקומיקס שונים מהדברים שהם

אומרים בספור או במחזה? _____

9. כתבו כן או לא בכל מקום בטבלה:

יש מרכאות	כתובים הפעלים אמר או קרא	יודעים מתי הזמיר מדבר	יודעים מתי העורב מדבר	
				בקומיקס

« הפכים ומלים נרדפות – תרגול נוסף לעמודים 76–79

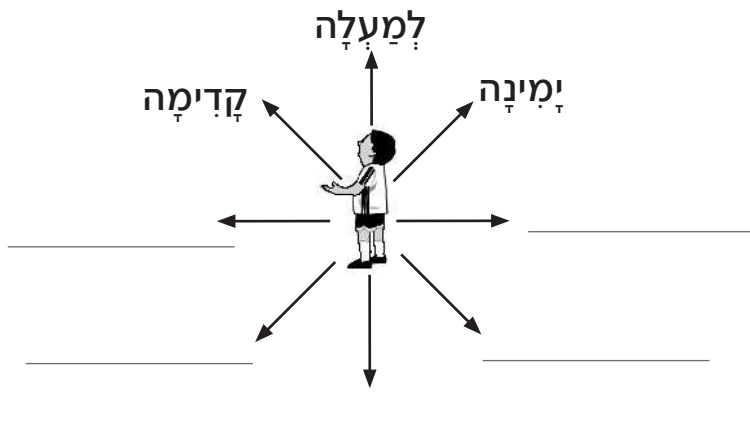
מתן תורה - בשיר ובאגדה

1. כתבו הפכים למלים המדגשות בשיחות שלפניכם. אתם יכולים לחפש את המלים המתאימות בין המלים שלמטה (שימו לב, לא כלן מתאימות):

- דנה: "תראה איזה ציור יפה."
דני: "זה יפה? בעיני הוא ממש _____"
- רן: "נורא קר לי. אני ממש רועד."
רנה: "אתה בטח חולה. לי כל כך _____ עד שאני מזיעה."
- יוני: "תסתכלי עלי. את לא חושבת שאני שמן?"
יונית: "ממש לא. אתה נורא _____ כלך עור ועצמות."
- שלומית: "קבלתי ציין נהדר במבחן בחשבון. אני שמחה"
שולמית: "כיף לך. אני _____ כי חשבתי שאצליח יותר."
- בן: "אמא, 40 שקל זה הרבה?"
אמא: "תלוי בשביל מה. בשביל בית זה _____"
- רונית: "זה לא נכון. זה שקר מחלט!"
רון: "ראיתי במו עיני. זו _____"

מעט • רזה • חם • אמת • מכער • עצובה

2. השלימו את ההפכים למלים שמתארות כוונים:

3. השלימו את ההפכים למלים המדגשות:

עדי ויונתן הם שני הפכים.

עדי שמח כל הזמן,

ויונתן _____ וזעפן.

עדי מסדר, שם הכל במקום,

ויונתן _____ ומחפש כל היום.

עדי חוזר מבית הספר תמיד רעב,

ויונתן תמיד _____ ולאכל לא אוהב.

עדי קם מקדם ואף פעם אינו ממהר,

ויונתן קם _____ ותמיד הוא מאחר.

לעדי שער בהיר ועינים חומות,

וליונתן שער _____ ובלחיו שתי גמות.

בקצור, עדי ויונתן הם הפכים גמורים

אבל בכל זאת הם חברים.

סימנים בדרך 2 – חזק הנושאים הלשוניים

4. לפניכם כמה מלים מהתורה (מספר בראשית) ומלים של ימינו.
חברו בקו בין המלים הנרדפות:

מלים מהתורה								
רָקִיעַ	צֶלֶם	בְּרָא	עָפָר	תִּרְדְּמָה	הִתְבוּשָׁשׁוּ	גָּחוֹן	יָרָא	אֵיבָה

מלים של ימינו

דְּמוּת אֲדָמָה שָׁנָה יִצָּר הִתְבִּיֵּשׁוּ פֹּחַד שְׁמַיִם בָּטָן שִׁנְאָה

5. השלימו את המלים הנרדפות. העזרו במלים שבצד (אפשר גם להעזר במלון):

רוח קלה נשבה והאִויר הָיָה _____ ורענן
צַח

ה־ _____ זרחה, ולא היה אֶף _____
חֲמָה עֵב

שרקתי לי _____ והייתי _____
רֵן עֲלִיז

הצפורים ציצו וה־ _____ היה פורח
גִּיא

ולפתע קדרו פני ה־ _____
רָקִיעַ

! _____ חזק החל להמטיר מים
מָטָר

הצפורים מהרו _____ בין הענפים
לְהִסְתַּתֵּר

סגרו את עלי הכותרת הפרחים ה־ _____
נָאִים

_____ כלי נרטבתי
אֲנֹכִי

אבל כל ה־ _____ המשכתי ושרקתי.
עַת

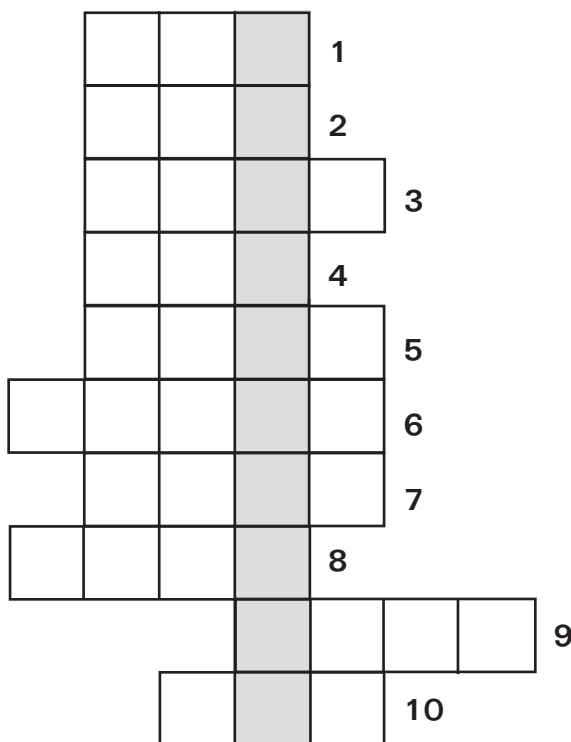
זמן
להתחבא
נקי
שמים
ענו
עמק
אני
יפים
שמח
שמש
שיר
גשם

סימנים בדרך 2 – חזק הנושאים הלשוניים

6. באילו מלים מפעילות 5 אתם משתמשים בדרך כלל – במלים שמתחת לקוים או במלים שהשלמתם?

7. כתבו בתשביץ מלים מתאימות לפי ההגדרות. העזרו במלים שלמטה.

1. ההפך מ-קל
2. מלה נרדפת ל-מדוע
3. מלה נרדפת ל-זריז
4. ההפך מ-בהיר
5. ההפך מ-צעיר
6. מלה נרדפת ל-מתנה
7. ההפך מ-קטן
8. מלה נרדפת ל-ירח
9. ההפך מ-גבוה
10. מלה נרדפת ל-שמש

חמה • דורון • כהה • למה • כבד • מהיר • גדול • לבנה • מבגר • נמוך

8. קראו את הכתוב בתשביץ בטור המדגש מלמעלה למטה.

מה כתוב?

« סמיכויות בשלטים – תרגול נוסף לעמודים 92–93

מידע והוראות בשלטים

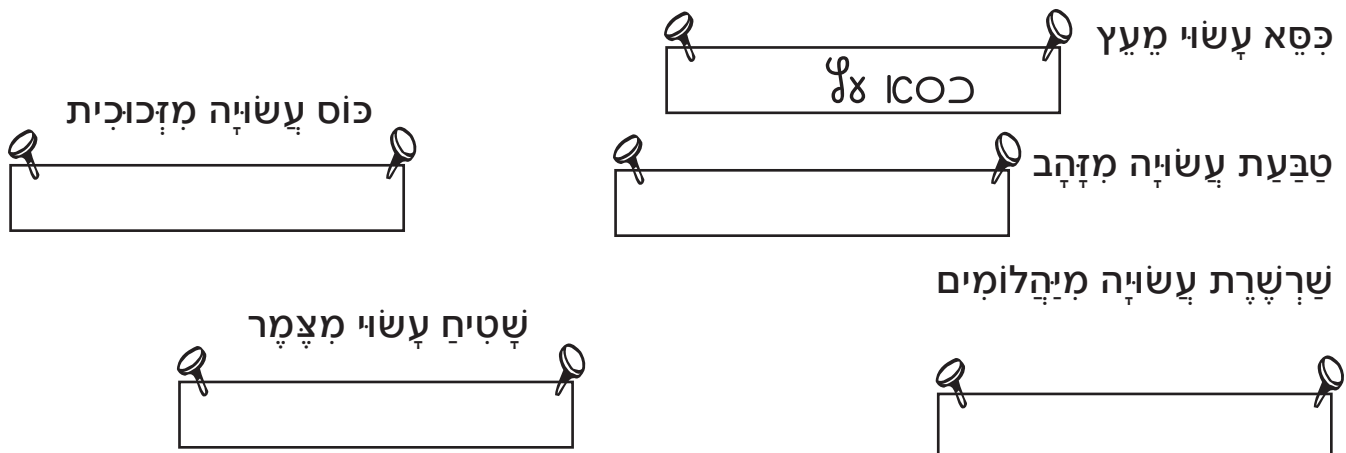
1. השלימו את השלטים בעזרת המלים שלמטה:

חיות • הרפתקאות • ספרים • דלק • משטרה • ירק • משפט • כנסת

2. שלטים יכולים להופיע גם ליד חפצים בחנות, ובהם מידע ממה עשוי החפץ. גם בשלטים כאלה יכולות להיות סמיכויות. למשל: כובע שעשוי מקש הוא כובע קש.

הכינו שלטים עבור החפצים האלה:

סימנים בדרך 2 – חזק הנושאים הלשוניים

3. כשמיטלים בארץ רואים הרבה סמיכויות בשלטים שמציגים שמות של מקומות ואתרים.
לפניכם כמה שמות של מקומות בארץ. כתבו מאילו מלים מרכיב כל שם (העזרו בדגמה):

בקעת הירדן _____

גבעת התחמשת _____

פרק הירקון _____

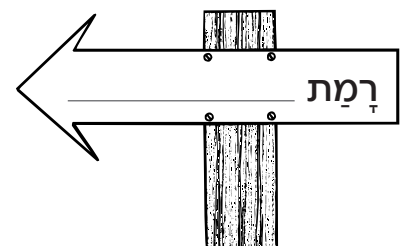
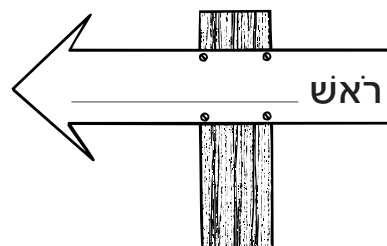
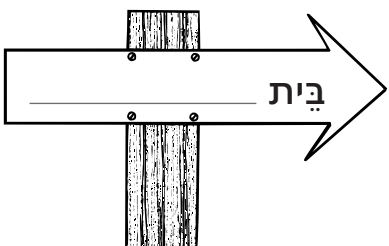
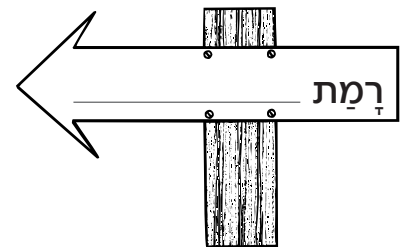
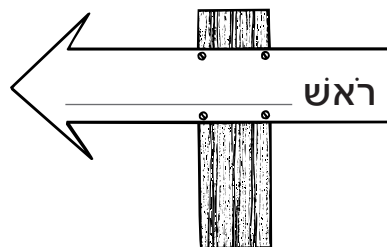
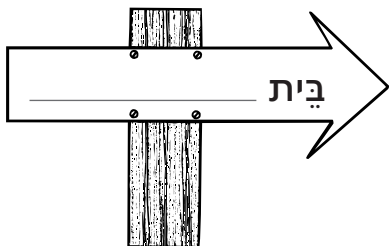
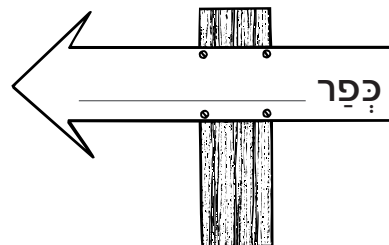
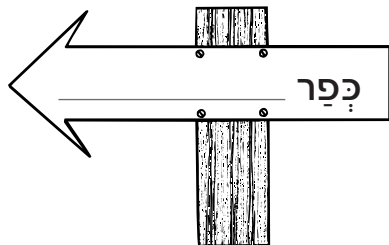
מערות הנטיפים _____ נארה _____ נטיפים _____

ים המלח _____

הר הכרמל _____

שמורת החולה _____

4. גם בשלטים ובהם שמות של ישובים יש הרבה סמיכויות.
העזרו במפת ישראל והשלימו כמה שמות של ישובים:

« מלות השלילה לא, אל – תרגול נוסף לעמודים 94–95

1. בדרך כלל משתמשים בשלטים במלת השלילה לא. אבל יש עוד מילות שלילה שמשתמשים בהן בשלטים: אין, אסור (למשל: אסור לעשן, אין לחנות מול השער).

כתבו כמה שלטים עם מלות השלילה האלה (אתם יכולים להמציא שלטים כאלה):

_____ אסור

_____ אין

_____ אסור

_____ אין

2. יש עוד דרך לכתב בשלטים מה אסור לעשות במקום מסים. למשל: הרחצה אסורה, הטפוס על העמוד אסור.

השלימו את השלטים:

_____ הקפיצה למים

_____ קטיפת פרחים

_____ העשן

_____ אסורה

_____ ה אסור

_____ הישיבה על הדשא

סימנים בדרך 2 – חזק הנושאים הלשוניים

3. יכולים להיות גם שלטים שאומרים מה מתר לעשות במקום מסים.
למשל: מתר לשבת על הדשא.
הפכו את שלטי ה-אסור שכתבתם בפעילות 1 לשלטי מתר:

מתר _____

מתר _____

(האם קבלתם שלטים משעשעים?)

4. לפעמים רוצים להגיד בשלט שצריך לעשות משהו במקום מסים.
למשל: יש להשליך את הפסלת לפח.
כתבו 2 שלטים כאלה:

יש _____

יש _____

5. הסתכלו בכל הפעלים בשלטים שבעמודים אלה והשלימו:
שלטים שכתוב בהם אין, אסור, מתר, יש
גם לזכר, גם לנקבה, גם ליחיד, גם לרבים.

פונים / לא פונים